QUAESTIONES LUCIANEAE.

SCRIPSIT

E. MEHLER.

I.

Laetus omnibus quicumque LUCIANI lectione delectamur eiusque verbis a librariorum temporisque iniuria vindicandis operam nostram qualemcumque navamus, nuperrime ex *Germania* allatus est nuntius, novam scriptoris in paucis elegantissimi facetissimique editionem, ab IMMANUELE BEKKERO paratam, prelum fatigare atque propediem in publicam lucem iri emissum. Eum enim nos omnes BEKKERUM novimus, qui non facile scriptori cuidam medicam manum adhibeat, quin multis nominibus inde ille emendatior saniorque evadat. Quamvis non eadem teneamur BEKKERI admiratione, qua qui nuper ARISTONICI *περὶ σημείων Ἰλιάδος* librum edidit, LUDOVICUS FRIEDLAENDER. Cui de BEKKERI laude vel tantillum detrahere idem videtur esse, atque omnino nihil intelligere vel malignum esse. At FRIEDLAENDERUM scio mox *φωνῶν καὶ ἀπειροκαλιῶν* meritas poenas esse daturum; ad cuius convicia non conviciis, sed argumentis, atque ab eo respondebitur, quem responsurum esse omnium minime, ut mihi quidem persuasissimum est, ille exspectat. BEKKERUM vero pro meritis, ut fecimus, colere pergemus, ita tamen, ut neque eius auctoritati omnino cedendum, neque ab iis scriptoribus abstinendum esse putemus, quorum opera

ille aut recensuit aut fertur esse recensiturus. Nec tamen infitias ibo, nuntium illum de novo LUCIANI editore simulatque acceperim, statim mecum me constituisse, continuas in LUCIANI dialogos annotationes, quarum partem in hoc diario iam edidi, post acceptum demum BEKKERI librum persequi. Quod cur ita instituendum esse censeam, unumquemque facile arbitror esse perspecturum. Interea LUCIANUM ne unum quidem diem de manibus deposui, nec deponam; fructuum vero, quos ex opera in eius scriptis emendandis collocata perceperim, specimina publici iuris facere pergam.

LUCIANUM constat quum variae multiplicisque lectionis fuisse, tum veterum poetarum scriptorumque versibus et sententiis tamquam gemmis dialogos a se compositos ornasse et distinxisse. Id vero aut ita instituit, ut eorum integros versus, integra verba excitaret, quae plerumque nullo negotio ab unoquoque harum rerum peritiore agnoscuntur; aut particula tantum loci cuiusdam, qui animo obversabatur, proposita, uno haud raro vocabulo erudito lectori poetae verba in animum revocabat, aut rei a poetae mente prorsus alienae per iocum adaptata, aut leviter, sed ita mutata, ut loci lepos, ut ingeniosa poeticae orationis parodia *Graecam* aurem fugere non posset. Quo vero a temporibus, quibus patrios poetas memoriter tenebant *Graeci*, degimus remotiores, eo difficilius par est nos, ubicumque aut versuum fragmenta laudantur, aut scriptoris poetaeve singula vocabula tanguntur vel ingeniose mutantur, fontem, unde hauserit, agnoscere, atque locos a LUCIANO excitatos vel notatos ab ipsius verbis statim recte posse dignoscere et secernere. LUCIANI veteres editiones qui cum iis comparaverit, quae iam in omnium sunt manibus, quid praestiterint viri docti in indagandis versibus orationi Lucianeae intermistis, gratus agnoscet. At latent hodieque compluribus locis aut integri versus, (nolo illos locos, quibus versus imprudenti LUCIANO exciderunt; de quo genere copiose egit MARKLANDUS ad *Eurip. Suppl.* 911. Tamen lubet occasione ultro oblata aliquot exempla afferre rei, quae variis virorum doctorum erroribus et altercationibus ansam dedit. Apparent versus apud LUC. *D. D.* 4, 2: *ἀετὸς ἂν εἴην ἀντὶ θεοῦ γεγενημένος.* — *Catapl.* 24: Εἴ *τις* Κυνίσκου *τουτουῒ κατηγορεῖ.* — *Ver. Hist.* II. 5: Καθε]*ωρῶμεν λιμένας* (*τε*)

πολλοὺς περὶ πᾶσαν ἀκλείστους [1]. Qui universus *V. II.* locus poeticum colorem miramque similitudiem referens cum HANNONIS loco in *Periplo* (*Geogr. Min. ed.* HUDSON. I. p. 4.): ἐφεωρῶμεν νυκτὸς πυρά τε πολλὰ καιόμενα καὶ φωνὴν αὐλῶν ἠκούομεν, κυμβάλων τε καὶ τυμπάνων πάταγον καὶ κραυγὴν μυρίαν κτἑ., accuratius inquirentem fortasse et docebit, quem scriptorem hoc loco LUCIANUS sit imitatus, et opitulabitur in difficili de *Peripli* illius primaria forma et fatis dirimenda quaestione. — *Lexiph.* 20 πείσθητί μοι καὶ πῖθι καὶ ῥᾴων ἔσῃ. — *Iup. Trag.* 32 ἄγροικός εἰμι, τὴν σκάφην σκάφην λέγων, etsi imprudentes editores versum non agnovisse, quam versum imprudenti LUCIANO hoc loco excidisse, probabilius est et additis verbis ὡς ὁ κωμικὸς ἔφη fit manifestum. Proverbium ἔμμετρον etiam gemino loco debuerant restituere, *Qu. Hist. s. conscr.* 41, praeeunte HERMANNO p. 248. — *Icarom.* 14. Τί οὖν τοῦτ' ἐστιν; οὐ γὰρ οἶδ', ἔφην. — *Bis Accus.* 1: Ὀρῇ τε δεινὰ θιγγάνει τ' ἀηδέων [2]) aut versuum fragmenta, maximam partem pessime habita, quum librarios in locis, quos non intelligebant, nihil non ausos esse consentaneum sit. Alibi LUCIANUM poetarum versus laudare aut tangere intellectum quidem est, sed gravia, quae eos locos premunt, vitia, corrigere editores neglexerunt. Quod omnium maxime tum licet mirari, quum poetarum a LUCIANO laudatorum editiones veram lectionem inspicientibus ultro potuissent offerre. Cuius editorum socordiae in aliis quoque scriptoribus exempla sat multa est invenire. In utroque genere, et in indagandis versibus prosae

---

1) Ita legendum esse pro ἀκλύστους *Mnem.* II. pag. 56 conatus sum demonstrare. Potueram fulcire sententiam meam in auxilium vocata COBETI praeclara emendatione in SCYLACIS *Periplo* (HUDSON. *Geogr. Min.* I. p. 22): Πάρος λιμένας ἔχουσα δύο, ὧν τὸν ἕνα κάθιστον. VOSSIUS κάλλιστον. COB. κλειστόν (ΚΛΕ pro ΚΑΘ). — Addam hoc loco pauculas quasdam in *Veris Historiis* correctiones, praetervisas mihi, quum annotationes in eum libellum componerem. I. 7. Ἄφθονον δὲ ἦν τό ῥεῦμα καὶ πολὺ, ὥστε ἐνιαχοῦ καὶ ναυσίπορον εἶναι δύνασθαι. Extremum vocabulum e textu quantocius est tollendum. — I. 22: Δοκεῖ δέ μοι καὶ ἐς τοὺς Ἕλληνας ἐκεῖθεν ἥκειν τῆς γαστροκνημίας τοὔνομα, ὅτι παρ' ἐκείνοις ἀντὶ γαστρὸς κυοφορεῖ. Fortasse LUCIANUS scripserat: ἐκείνοις κνήμη ἀντὶ γαστρός. — I. 13: Ἑνὸς γὰρ μηνὸς τοῦ παρ' αὐτοῖς Μινώου δὶς καρποφορεῖ. Analogiae leges Μινῴου restitui iubent.

2) Sunt verba HIPPOCRATIS.

orationi insertis, et in indagatorum emendatione post VALCKENAERIUM, PORSONUM [3], SCHAEFERUM, HERMANNUM [4] egregiam operam collocavit A. NAUCK.

Missis vero illis, quos in aliis scriptoribus hic illic mihi videor odoratus esse versus vel correxisse, LUCIANI iam aliquot locos tractabo, quibus poetarum versus tangi aut praeterviderunt editores, aut maculis, quibus inquinati erant, eos purgare supersederunt.

---

3) Versum EURIPID. *Orest.* 14 verbi causa, apud LUCIANUM obvium, *Amor.* 53: *Καὶ*

υ — τί τἄρρητ' ἀναμετρήσασθαί με δεῖ;

quis crederet primum PORSONUM agnovisse in aureis ad eam tragoediam annotationibus. At intactum reliquit lene vitium in LUCIANI verbis, quem scripsisse arbitror *καίτοι.* Eadem medicina permulti loci sanari possunt et apud LUCIANUM, et alibi. Apud PLUTARCHUM v. c. *de Garrul.* 4. *pag.* 503. F., ubi alii *καὶ τί τὸ δεινόν*, alii *καίτοι τί τὸ δεινότατον* ediderunt, verum quasi in medio videtur esse positum, et PLUTARCHUM scripsisse coniicio: *καίτοι τί τὸ δεινόν, ᾠδὴ καὶ γέλως καὶ ὄρχησις;* In LYSIAE oratione *contra Eratosthenem* 5. sequentis vocabuli syllaba prima particulae *καίτοι* alteram partem absorbillavit. Editur: *καὶ τοιαῦτα λέγοντες οὐ τοιαῦτα ποιεῖν ἐτόλμων.* Legatur *καίτοι ταῦτα λέγοντες κτέ.*

4) Nimia sedulitate pro versibus interdum constat divenditatum fuisse, quod fuit scriptoris cuiusdam gentium minorum vel scholiastae. Quam sit difficile, certum in ea re iudicium ferre, uno eoque celebri exemplo demonstrare conabor. ARISTIDES II. 70 Pindarici dithyrambi fragmentum servavit: *καὶ ἑτέρωθι μεμνημένος περὶ αὐτῶν ἐν διθυράμβῳ τινί· σὲ δ' ἐγὼ παρ' ἀμίν, φησίν, αἰνέω μέν, Γηρυόνη, τὸ δὲ μὴ Διΐ φίλον σιγῶμι πάμπαν. οὐ γὰρ εἰκός, φησίν, ἁρπαζομένων τῶν ὄντων καθῆσθαι παρ' ἑστίᾳ καὶ κακὸν εἶναι.* BOECKHIUS, a *σὲ δ' ἐγώ* usque ad *κακὸν εἶναι* omnia PINDARICA esse confisus versibus, quae ARISTIDES tradiderat, disponere erat conatus. Cui adversatus est G. HERMANNUS in dissertatione *de officio interpretis*, quae Lipsiae prodiit 1834, omnia inde ab *οὐ γὰρ εἰκός* ab ARISTIDE profecta et a poesi prorsus esse aliena arbitratus. Suam sententiam contra defendit BOECKHIUS (*Jahrb. f. wissensch. Kritik.* 1835. I. pag. 88 *sqq.*), atque re vera falsus esse HERMANNUS et Pindarica illa omnia ARISTIDES servasse videtur. BERGKIUM quidem et SCHNEIDEWINUM, PINDARI novissimos editores, hoc video iudicium tulisse, atque ex ARISTIDIS verbis hosce versus PINDARICOS panxisse (BERGK. *fragm.* 58 *ed. alter.*, SCHNEIDEW. p. 204.):

Σὲ δ' ἐγὼ παρά μιν
αἰνέω μέν, Γηρυόνα, τὸ δὲ μὴ Διί (SCHN. *Δί*)
φίλτερον σιγῶμι πάμπαν· οὐ γὰρ ἐοικός
ἁρπαζομένων τῶν ἐόντων καθῆσθαι παρ' ἑστίᾳ
καὶ κακὸν ἔμμεναι.

1.

LUCIAN. *Tim.* 23.

Ὁ δὲ ἐμπεσὼν ἀθρόως εἰς ἐμὲ ἀπειρόκαλος καὶ παχύδερμος ἄνθρωπος, ἔτι τὴν πέδην πεφρικὼς, καὶ εἰ παριὼν ἄλλως (ita recte IACOBITZIUS in editione Teubneriana pro vulgato ἄλλος) μαστίξειέ τις, ὄρθιον ἐφιστὰς τὸ οὖς καὶ τὸν μυλῶνα ὥσπερ τὸ Ἀνάκτορον προσκυνῶν οὐκέτι φορητός ἐστι τοῖς ἐντυγχάνουσι κτέ.

Servum illum, subito divitem factum, si qui forte loris crepuerit, pristinae conditionis memorem arrectis auribus adstare dicit, *mutorum animalium instar*, ut cum SERVIO ad notissimum illum *Aeneidos* locum loquar, *quibus aures mobiles sunt.* Quod praecipue valet de equis, nec LUCIANUS, quum haec scriberet, non memor fuisse potuit nobilium SOPHOCLIS versuum, *Electrae* initio (v. 25 sqq.):

ὥσπερ γὰρ ἵππος εὐγενὴς, κἂν ᾖ γέρων,
ἐν τοῖσι δεινοῖς θυμὸν οὐκ ἀπώλεσεν,
ἀλλ' ὀρθὸν οὖς ἵστησιν, ὡσαύτως δὲ σύ
ἡμᾶς τ' ὀτρύνεις καὐτὸς ἐν πρώτοις ἕπει.

Quos versus tangi quo fiat manifestius, apud LUCIANUM corrigendum est: ὀρθὸν ἐφιστὰς τὸ οὖς.

2.

Tim. 48.

Χαῖρε, ὦ δέσποτα, καὶ ὅπως τοὺς μιαροὺς τούτους κόλακας φυλάξῃ, τοὺς ἐπὶ τῆς τραπέζης μόνον, τὰ ἄλλα δὲ κοράκων οὐδὲν διαφέροντας.

Operam perdiderunt editores in explicando loco, qui, ut vulgo legitur, explicari omnino nequit. Delectantur *Graeci* ista κολάκων cum κόραξι comparatione; quam eis, qui scriptoribus poetisque primariis legendis lectitandisque a pueris inde gnavam operam navaverint, par est adeo factam esse familiarem, ut vix opus sit coniicere, LUCIANO quum haec scriberet certum

quendam poetae locum in mentem venisse; quamvis vix a me possim impetrare, quin ei EUPOLIDIS locum ob animum esse obversatum censeam, quem alibi quoque servatum excitabo, sicuti exstat apud PLUTARCHUM *de Adul. et Am.* p. 54 B: Παρασίτου γὰρ ὁ τοιοῦτος εἰκονισμός ἐστι

Τῶν περὶ τάγηνον καὶ μετ' ἄριστον φίλων,

ὥς Εὔπολίς φησιν. EUPOLIDIS versum ubi cum loco Lucianeo contuleris, quomodo mutilae orationi mancaeque sententiae subveniendum sit, ultro apparet. Pellendos esse PHILIADES TIMONEM docet adulatores, τοὺς ἐπὶ τραπέζης μόνον φίλους, τὰ ἄλλα δὲ κοράκων οὐδὲν διαφέροντας. Iuvat versus apponere, PHOCYLIDI olim tributos, quibus idem pulcra et ornata oratione praecipitur, *Pseudophocyl.* v. 91 (BERGK):

Μηδὲ τραπεζοκόρους κόλακας ποιεῖσθαι ἑταίρους·
πολλοὶ γὰρ πόσιος καὶ βρώσιός εἰσιν ἑταῖροι,
καιρὸν θωπεύοντες, ἐπὴν κορέσασθαι ἔχωσιν·
ἀχθόμενοι δ' ὀλίγοις καὶ πολλοῖς πάντες ἄπληστοι.

3.

Necyom. 1.

MEN. Ὦ χαῖρε μέλαθρον πρόπυλά θ' ἑστίας ἐμῆς,
ὥς ἀσμένως σέ γ' εἶδον ἐς φάος μολών.

ΦΙΛ. Οὐ Μένιππος οὗτός ἐστιν ὁ κύων; οὐ μὲν οὖν ἄλλος, εἰ μὴ ἐγὼ παραβλέπω. Μένιππος ὅλος. Τί οὖν αὐτῷ βούλεται τὸ ἀλλόκοτον τοῦ σχήματος, πῖλος καὶ λύρα καὶ λεοντῆ; προσιτέον δὲ ὅμως αὐτῷ. Χαῖρε, ὦ Μένιππε· πόθεν ἡμῖν ἀφῖξαι; πολὺν γὰρ χρόνον οὐ πέφηνας (*leg.* πολὺς γὰρ χρόνος, ἀφ' οὗ πέφηνας) ἐν τῇ πόλει.

Ita versus Euripideos (*Hercul. Fur.* 522. 523) in novissimis LUCIANI editionibus, Iacobitzianam dico et Dindorfianam, repraesentatos vel violatos potius invenies. Qui vulgatam, quae in EURIPIDE quoque apparet ibique ab ipso DINDORFIO erat edita, spreverunt, quoniam in codice X, Y aut Z stertentis monachi commentum Euripidea vocabula expulerat. Revocanda est REITZII LEHMANNIque lectio:

ὡς ἀσμένως σ' ἐσεῖδον ἐς φάος μολών.

De magnis variisque, quas particulae γέ cum aliis vocabulis vel litteris confusio dedit turbas, laterem lavaret qui post Porsonum, Bastium, Schaeferum copiose exponeret. Praestat opportunitatem non dimittere, si novis exemplis illius observationis veritatem possis insuper confirmare. Itaque dabo unum et alterum locum hoc nomine vitiosum. Lucian. *D. D.* I. 1: Πλὴν τοιοῦτό γε ἡ μῖξις αὐτῆς ἀπειλεῖ. Restituenda est vulgata ante Iacobitzium et Dindorfium lectio τοιοῦτό τι, auctore Fritzschio in editione Dialogorum pag. 2. — *Catapl.* 19: ΧΑΡ. Νὴ Δί', ἥνπερ εἰδῇς κέλευσμά τι τῶν ναυτικῶν. ΚΥΝ. Οἶδα καὶ πολλά, ὦ Χάρων. Plura in his restant emendanda. Κέλευσμα vocabulum est κατ' ἐξοχήν maritimum. Cf. *V. H.* I. 40: ἄφνω βοή τε πολλὴ καὶ θόρυβος ἠκούετο καὶ ὥσπερ κελεύσματα καὶ εἰρεσίαι, et paulo infra, ubi de νησομαχίᾳ est sermo: κελευστὴς δ' ἐφειστήκει αὐτοῖς καὶ πρὸς τὴν εἰρεσίαν ὀξέως ἐκινοῦντο ὥσπερ τὰ μακρὰ τῶν πλοίων. Nolo plura exempla congerere, ne videar lexicographorum scrinia expilasse. Id volo, non opus est, si κέλευσμα nominatur, ναυτικόν vel τῶν ναυτικῶν addi. Quae verba a librario explicationis gratia censeas esse adiecta, aeque ac in iis, quae sequuntur, vocabulum οἶδα, otiose et ineleganter repetitum. Scripserat, arbitror, Lucianus: ΚΥΝ. Ἦ καὶ ὑποκελεῦσαι δεήσει; ΧΑΡ. Νὴ Δί', ἥνπερ εἰδῇς κέλευσμά τι. ΚΥΝ. Καὶ πολλά γε, ὦ Χάρων. — *Hermot.* 68: δεήσει τοίνυν σε, εἰ μέλλεις Στωϊκῶν τὸν ἄριστον εἴσεσθαι, εἰ καὶ μὴ ἐπὶ πάντας, ἀλλ' οὖν ἐπὶ πλείστους αὐτῶν ἐλθεῖν. E *Graecis* scriptoribus imprimis Isocrates hanc dicendi formulam exosculatur, ut εἰ καὶ μή in priore sententiae parte collocatum sequatur in posteriore ἀλλ' οὖν γε. Cf. Isocr. *Paneg.* 171: εἰ δὲ καὶ προαπεῖπον, ἀλλ' οὖν τούς γε λόγους ὥσπερ χρησμοὺς εἰς τὸν ἐπιόντα χρόνον ἂν κατέλιπον. *Archid.* 62: ἐπίσταμαι γὰρ πρῶτον μὲν Ἀθηναίους, εἰ καὶ μὴ πάντα μεθ' ἡμῶν εἰσίν, ἀλλ' οὖν ὑπέρ γε τῆς σωτηρίας τῆς ἡμετέρας ὁτιοῦν ἂν ποιήσοντας (leg. ποιήσαντας). Secundum eandem normam in *Hermotimo* rescribas: ἀλλ' οὖν ἐπὶ τοὺς πλείστους γ' αὐτῶν ἐλθεῖν. Cui fulciendae emendationi egregie inservit alter *Hermotimi* locus, quo Isocratea hacce formula bis usus est Lucianus; quam semel intactam reliquere librarii, dum altera vice ab eorum iniuria est vindicanda atque in integrum restituenda. Ita enim *Her-*

mot. 82: Ὥστε δίκαιος ἂν εἴην, εἰ καὶ μὴ ὧν βελτίω ἀπέφηνα, μισθὸν παρ' ὑμῶν λαβεῖν, ἀλλ' οὖν ἐκείνων γε, ἃ μὴ δέδρακεν αἰδούμενος φιλοσοφίαν· ἐπεὶ καὶ αἱ τιτθαὶ τοιάδε λέγουσι περὶ τῶν παιδίων, ὡς ἀπιτέον αὐτοῖς ἐς διδασκάλου· καὶ γὰρ ἂν μηδέπω μαθεῖν ἀγαθόν τι δύνωνται, ἀλλ' οὖν φαυλὸν οὐδὲν ποιήσουσιν ἐκεῖ (*leg.* οἴκοι) μένοντες. At scribendum ni fallor: φαῦλόν γ' οὐδὲν ποιήσουσιν. — Inter *Epigrammata* Lucianea unum recensetur, εἰς εὐτυχεῖς, (12. *Anth. Pal.* X. 35), saluberrimum haud dubie continens verissimumque praeceptum, sed levi id macula infectum:

Εὖ πράττων φίλος εἶ θνητοῖς, φίλος εἶ μακάρεσσι,
 καί σευ ῥηϊδίως ἔκλυον εὐξαμένου·
ἢν πταίσῃς γ' οὐδεὶς ἔτι σοι φίλος, ἀλλ' ἅμα πάντα
 ἐχθρὰ, τύχης ῥιπαῖς συμμεταβαλλόμενα.

Clamat sententia: ἢν πταίσῃς δ', οὐδεὶς κτέ. — LYS. *c. Eratosth.* 27: ἔπειτα τῷ ἧττον εἰκὸς ἦν προσταχθῆναι ἢ ὅστις ἀντειπών γε ἐτύγχανεν καὶ γνώμην * * * ἀποδεδειγμένος. Pro γε reponendum est τε. Quo loco lacunae signum appinxi, altum editorum est silentium. At deesse aliquid et requiri ad redintegrandam sententiam, nemini admonito dubium esse poterit. Fortasse supplendum est: γνώμην ἀνταποδεδειγμένος. Cf. ARISTOT. *Rhet.* II. 26: δῆλον γὰρ, ὅτι λύει μὲν, ἢ ὁ δείξας, ἢ ὁ ἔνστασιν ἐνεγκών· ἀνταποδεικνύουσι δὲ τὸ ἀντικείμενον· οἷον, εἰ ἔδειξεν ὅτι γέγονεν, οὗτος ὅτι οὐ γέγονεν· εἰ δὲ ὅτι οὐ γέγονεν, οὗτος ὅτι γέγονεν [5]. — LYS. *c. Agorat.* 27: ἀλλὰ μὲν δὴ οὐχ ὅμοιά γε σοὶ καὶ ἐκείνοις ὑπῆρχε· πρῶτον μέν γε Ἀθηναῖοι ἦσαν, ὥστε οὐκ ἐδεδίεσαν βασανισθῆναι. Scripserat LYSIAS: πρῶτον μὲν γάρ κτέ. — ISOCRAT. *Phil.* 22: λυπήσας δ' οὖν μετρίως (ὡς ἐμαυτὸν ἔπειθον) τοὺς ἐπιπλῆξαί μοι τολμήσαντας, τελευτῶν ὑπεσχόμην μόνοις αὐτοῖς τὸν λόγον τῶν ἐν τῇ πόλει δείξειν. Inter ὡς et ἐμαυτόν opus esse videtur, ut γε inseratur, atque in fine sententiae iure postliminii vulgata lectio remigret sedemque suam recuperet, a BEKKERO in variarum lectionum receptaculum immerito ablegata: μόνοις αὐτοῖς τῶν ἐν τῇ πόλει τὸν λόγον δείξειν. At dixeris haud quidem ineptum

---

5) Fieri potest, ut non syllaba sed vocabulum exciderit, et LYSIAS scripserit: γνώμην ἐναντίαν ἀποδεδειγμένος.

esse γε hoc loco insertum, nec tamen necessario requiri. Alterum tibi dabo locum, qui, nisi eandem adhibueris medicinam, omnino intelligi nequit. Est apud XENOPH. in *Oeconom.* I. 12: Τοῦτ' αὐτὸ φαίνεται ἡμῖν, ἀποδιδομένοις μὲν οἱ αὐλοὶ χρήματα, μὴ ἀποδιδομένοις δὲ ἀλλὰ κεκτημένοις οὔ, τοῖς μὴ ἐπισταμένοις αὐτοῖς χρῆσθαι. At tu fidenter mecum legas τοῖς γε μὴ ἐπισταμένοις. — Apud ISAEUM *de Menecl. Her.* 30 (pag. 23 BEKK.): καὶ ἡμεῖς, ἵνα δὴ πραγμάτων ἀπαλλαγῶμεν, ὥς τε δηώμεθα, οὕτως ἐπιτρέπομεν, laeti gratique editores recipere debuerant speciosam DOBRAEI emendationem, ὥς γε δὴ ᾠμεθα, perperam ab ipso inventore spretam. — SOPHOCL. *El.* 1367:

σφῷν δ' ἐννέπω γε τοῖν παρεστώτοιν, ὅτι,

ubi correxeris δ' ἐννέπω γώ, habebis locum et otiosa inutilique particula liberatum, et pronomine ornatum, in gravi paedagogi oratione perquam apto. — *Oed. Tyr.* 516 ipsa codicum auctoritas mutationi egregiam fert opem. Editur enim:

εἰ γὰρ ἐν ταῖς ξυμφοραῖς
ταῖς νῦν νομίζει πρός γ' ἐμοῦ πεπονθέναι.

Codex *Med.* πρός τ' ἐμοῦ, superscripto γ' a manu secunda. Legendum est, si quid video:

ταῖς νῦν νομίζει τι πρὸς ἐμοῦ πεπονθέναι [6].

In eiusdem poetae *Antigonae* v. 241 pulcro invento vitium, quo locus premebatur, sanavit felix ille ac prudens horum morborum medicus THEODORUS BERGKIUS, cuius emendatio iis nondum mihi videtur esse labefactata, quae contra eam disputavit SCHNEIDEWINUS in *Antigonae* editione, pag. 56. Ante BERGKIUM nemini suspicio erat oborta, in versu modo excitato:

εὖ γε στοχάζει κἀποφράγνυσαι κύκλῳ,
τὸ πρᾶγμα δηλοῖς δ' ὥς τι σημανῶν νέον,

SOPHOCLIS manum librariorum culpa factam esse evanidam. At BERGKIUS ex ARISTOTEL. *Rhet.* III. 14: πάντες γὰρ ἢ διαβάλλουσιν, ἢ φόβους ἀπολύονται ἐν τοῖς προοιμίοις,

Ἄναξ, ἐρῶ μέν, οὐχ ὅπως σπουδῆς ὕπο —
Τί φροιμιάζῃ;

SOPHOCLI restituit, quod mihi quidem vulgatae lectioni longe videtur esse anteferendum:

---

[6]) Cf. S. A. NABER, *de fide Andocidis orationis de Mysteriis*, p. 69.

τί φριμάζει κἀποφράγνυσαι κύκλῳ; —

Antig. 1055 haecce altercantes CREON et TIRESIAS convicia effundunt:

ΚΡ. Τὸ μαντικὸν γὰρ πᾶν φιλάργυρον γένος.
ΤΕΙΡ. Τὸ δ' ἐκ τυράννων αἰσχροκέρδειαν φιλεῖ.

Laevigabis scabram et hiulcam orationem, si alterum versuum hunc in modum refinxeris:

τὸ δέ γε τύραννον αἰσχροκέρδειαν φιλεῖ [7].

Vociferantium alter ubi ad alterius convicia gravioribus vehementioribusque respondet, γε particula addi solet, vel ut cum PORSONO loquar ad EURIP. *Orest.* 1234, ubi persona secunda prioris sententiam auget aut corrigit, post δέ, modo interposito modo non interposito alio verbo, sequitur particula γε. Exempla idem sat multa eo loco affert, quibus accedat ARISTOPH. *Equit.* 1168:

ἐγὼ δὲ μυστίλας γε μεμυστιλημένας

pro vulgato:

ἐγὼ δὲ μυστίλας μεμυστιλημένας.

Quam correctionem veram esse vel eiusdem usus in vicinia conspicua exempla, vv. 1171, 1178, 1190, abunde comprobant. — Omnino vitiosum, quin immo ridiculum est γέ in versu EURIP. *Helen.* 136:

φασὶν, βρόχῳ γ' ἅψασαν εὐγενῆ δέρην.

Quare vide an EURIPIDES scripserit:

φασὶν, βρόχῳ νάψασαν εὐγενῆ δέρην.

Agmen claudat EURIPIDIS locus in *Rheso*, v. 623, egregie si quid video ab uno ex amicis meis sanatus, atque in suavissimis istis disputationibus, quibus COBETO duce acriter olim et iucunde de locis philologicis διαλέγεσθαι consueramus, ad disceptationem propositus. Dicit illo loco ODYSSEUS:

Διόμηδες, ἢ σὺ κτεῖνε Θρῄκιον λεών,
ἢ 'μοὶ πάρες γε, σοὶ δὲ χρὴ πώλων μέλειν.

At ille EURIPIDI restituit:

ἢ 'μοὶ πάρασχε, σοὶ δὲ χρὴ πώλων μέλειν.

7) Monet me unus ex amicis, occupatam esse hanc correctionem. Nec tamen, hoc ut ita sit, eam delere fas esse iudicavi, quum cum ea, quae sequitur, in ARISTOPHANE emendatione arcte cohaereat.

Iam vero, ut telam haud imprudenter, spero, retextam tandem aliquando pertexam, et ad LUCIANI *Necyomantiam* post longam per varios scriptores peregrinationem redeam, posteriore versuum EURIPIDIS ex ipso EURIPIDE apud LUCIANUM correcto, consimili opera e priore apud EURIPIDEM e LUCIANO levis macula videtur posse abstergi. Exstat in aliquot LUCIANI codicibus *χαῖρε μέλαθρον*, omisso, quod ab initio in plerisque additum est, *ὦ*. Unde EURIPIDEM nata mihi est suspicio scripsisse, quod versum multo reddit elegantiorem:

χαῖρ' ὦ μέλαθρον πρόπυλά θ' ἑστίας ἐμῆς.

4.

Zeux. 2.

Ἐγὼ δὲ ὁ μάταιος ᾤμην, ὁπότε ἀναπηδῶντες ἐπαινοῖεν, τάχα μέν τι καὶ αὐτὸ τοῦτο προσάγεσθαι αὐτούς· ἀληθὲς γὰρ εἶναι τὸ τοῦ Ὁμήρου, καὶ τὴν νέαν ᾠδὴν κεχαρισμένην ὑπάρχειν τοῖς ἀκούουσιν.

Quicumque haec legit, vel Homerici versus, si fieri posset, haud memor, iure suo dubitare posset, an non vocabulum *καί* hoc loco prorsus sit inutile; haud eleganter usurpatum esse, nemo negabit. Simulatque vero poetae verborum meminerit, quomodo mancae orationi possit subveniri, dubius esse nullus poterit. Alludit nimirum LUCIANUS ad *Odyss.* *α.* 351 sqq.:

τὴν γὰρ ἀοιδὴν μᾶλλον ἐπικλείουσ' ἄνθρωποι
ἥτις ἀκουόντεσσι νεωτάτη ἀμφιπέληται,

atque LUCIANUM arbitror non aliter scribere potuisse, atque: *ἀληθὲς γὰρ εἶναι τὸ τοῦ Ὁμήρου, ἀεὶ τὴν νέαν ᾠδὴν κεχαρισμένην ὑπάρχειν τοῖς ἀκούουσιν.* Innumeris paene locis, quibus sub ΚΑΙ, ΔΕΙ, aliis, vocabulum ΑΕΙ latet, vel quibus alio modo est obscuratum corruptumve, tres addam, etiam alio nomine dignos mihi visos, in quos animum viri docti attendant. Ac si cui videar a proposito nimium deflectere, is paulisper iudicium penes se retineat, atque per devia et excursiones munitam me videbit in viam esse rediturum. EUSEBII apud STOB. *Floril.* p. 20. 29 (*Tit.* I. 85) haec est sententia, quam cum IACOBSIO, *Lectt. Stob.* p. 23, egregiam, sed in fine

insigniter depravatam dicere non dubito: *ἄπαυστον καὶ ἀκόρεστον ἐπιθυμίην χρημάτων μὲν μήκοτε ἔχοίην, μούνων δὲ τῶν ὠφελεόντων τὴν ψυχὴν μαθημάτων ἐθέλοιμι ἃ δεῖ ἔσεσθαι.* Schowius coniecerat *ἅλις ἔσεσθαι*, cui merito repudiato Iacobsius substituit *ἀεὶ ἐφίεσθαι*; neque huic subcribere dubitarem, nisi ipse mihi viderer melius quid excogitasse. Eusebium enim dedisse arbitror: *ἀδεὴς ἀεὶ ἔσεσθαι.* Vocabulum *ἀδεής* ea, quam volo, significatione, scilicet *haud egens*, *haud expers*, a scriptoribus, qualis fuit Eusebius, non est alienum. Exempla Stephani *Thesaurus* indicabit. — Apud eundem Stobaeum (*Append. Flor. ed.* Gaisf. Tom. IV. p. 44) Socratis dicterium traditur hisce verbis: *Σωκράτης πρός τινα πάντα εἰδέναι φάσκοντα καὶ πολυμάθειαν ὑπισχνούμενον, ἐτύγχανε δὲ εἰς* 'Ακαδημίαν (leg. 'Ακαδήμειαν) *συγκατιὼν αὐτῷ, ἐπιστὰς χωρίῳ πεφυτευμένῳ, ἤρετο αὐτὸν . . . . εἶτα, ἔφη, σὺ ἐν τῇ σεαυτοῦ ψυχῇ οὐδὲ μικρὸν τόπον παραλιπὼν, ἀλλὰ ἀεὶ ἄλλοις μαθήματα σωρεύων, οἴει τινα καρπὸν ἐξ αὐτῶν δρέψασθαι;* Olim scriptum fuisse suspicor *ἄλλα δ' ἐπ' ἄλλοις μαθήματα σωρεύων.* In fine sententiae pro *δρέψασθαι* necessario requiritur *δρέψεσθαι*[8]. Tertius iam in censum veniat Photii locus in *Lexico*, pag. 591. 4 (Pors.): *Τὶς ἐν Κύδωνος: ἐπὶ τῶν φιλοφρόνως δεχομένων τοὺς ξένους· ἀπὸ Κύδωνος Κορινθίου φιλοφρόνως διατεθέντος.* Photii glossarii ea pars quae est ab Λε usque ad Επ si aetatem tulisset, haud mirarer, si in priore libri parte *κατὰ στοιχεῖον* genuinum proverbium haberemus servatum et integrum, quod hic ab initio mutilum proponitur[9]. In proverbium abierat Cydonis hospitalitas, non quod *τὶς ἦν ἐν Κύδωνος* — hoc enim vel

---

[8]) Scriptis haec iam erant mandata, quum alteram Stobaei Gaisfordiani editionem mihi liceret inspicere. Vidi in Gaisfordi annotatione (Tom. II. pag. 738), Halmium coniecisse *ἄλλα ἀεὶ ἄλλοις σωρεύων.* Nec tamen meam opinionem desero, quum et verbum *σωρεύειν* utramque constructionem admittat, et mea correctio totius sententiae structuram videatur reddere expeditiorem et elegantiorem.

[9]) Id compluries factum est apud Photium. Unum adducam exemplum. Legimus pag. 213. 23: *Λελάφασιν· οἷον πεπώκασιν.* Idem pag. 214. 13: *Λέμφας: πέπωκας.* Scriptum erat, nisi fallor, in libro, quo fonte usus est, *λέλαφας*, sed litterarum ductu simili deceptus est doctus scilicet grammaticus (*ΛΕΜΦΑΣ — ΛΕΛΑΦΑΣ*).

ἀξένοις interdum accidit —, sed quoniam erat, opinor, *ἀεί τις ἐν Κύδωνος*, quoniam CYDONIS domus hospitum numquam erat vacua. Atque hoc, crede mihi, circumferebatur proverbium, quod, quum *ἐμμέτρως* solerent *παροιμιάζεσθαι*, ita fortasse audiebat:

Ἀεί τις ἐν Κύδωνός (ἐστιν?) οἰκίᾳ[10].

HOMERI verbis, *Graecae* sapientiae et humanitatis communis inexhaustique fontis, LUCIANUS innumeris paene locis hortulos suos irrigavit, quorum duos addam ei, quem e *Zeuxide* produxi, leviter et ipsos, ut mihi quidem videtur, corruptos[11]. In *Alex.* 41 haec leguntur: *Προλέγων δὲ πᾶσιν ἀπέχεσθαι παιδίου συνουσίας, ὡς ἀσεβὲς ὄν, αὐτὸς τοιόνδε τι ὁ γεννάδας ἐτεχνάσατο.* Exulet forma a *τεχνάζω* derivata, cuius verbi medium usus est perquam rari, atque sedem suam recuperet Homerica forma *ἐτεχνήσατο*, quam LUCIANUM arbitror ab HOMERO esse mutuatum, *Od. ε.* 529:

τόφρα δὲ φάρε' ἔνεικε Καλυψὼ δῖα θεάων
ἱστία ποιήσασθαι· ὁ δ' εὖ τεχνήσατο καὶ τά.

Iup. Trag. 37 in LUCIANUM nondum est receptum, quod in editionibus HOMERI omnibus correctum est quodque iam omnes ut verum sunt amplexi. Accusat DAMON deos hisce: *Ἀλλὰ δῆλοί εἰσιν ἀποδημοῦντες ὑπὲρ τὸν Ὠκεανὸν ἴσως μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας· ἔθος γοῦν αὐτοῖς συνεχῶς ἰέναι παρ' αὐτοὺς μετὰ δαῖτα, καὶ αὐτεπαγγέλτοις ἐνίοτε.* Scribendum est *κατὰ δαῖτα*, ut

---

10) Exstat proverbiorum metricorum magna copia; in aliis, quae pedestri oratione circumferuntur, metrum est restituendum. Exstat v. c. MACARII glossa, quam legi apud WALZIUM ad ARSENIUM, pag. 145. Quae ita fere videtur esse disponenda: *Δεινὰ τὰ δεινά, ἐπὶ τῶν σφόδρα χαλεπῶν· τὸ δὲ τέλειον·*
Τὰ δεινὰ δεινά, δεινότερα δὲ Δεινίου, vel, quod KIEHLIO haec legenti visum est:

Τὰ δεινὰ δεινά, δεινότερος δὲ Δεινίας.

Eodem modo versum demonstravi in iis, quae proverbii modo afferuntur apud HERACLITUM, *Alleg. Hom.* p. 11:

ἥλιος Ἀπόλλων, ὁ δέ γ' Ἀπόλλων ἥλιος.

11) Qui in LUCIANI libello *De Saltat.* 85 excitatur versus Homericus: *ὥστε οὐδὲν δεήσομαι τὸ τῆς Κίρκης ἐκεῖνο πρὸς σὲ εἰπεῖν τό·*

Θαῦμά μ' ἔχει, ὡς οὔτι πιὼν τάδε φάρμακ' ἐθέλχθης,

is et hic et apud HOMERUM, *Od. κ.* 326, levi mutatione ita videtur esse constituendus:

Θαῦμά μ' ἔχει πῶς οὔτι πιὼν τάδε φάρμακ' ἐθέλχθης·

est in loco Homerico, quem LUCIANUS tetigit, *Il.* A. 424. Quamvis haud ita confidenter dixerim, a librariis nec ab ipso LUCIANO vitium fuisse commissum. Quam negligenter enim *οἱ ἐπίγονοι* in poetarum verbis excitandis fuerint versati, quam foeda aequalium, a prisca Graecitate mirum quantum abhorrentia vitia veterum vatum fragmentis adsperserint, nemo melius docebit PLUTARCHO, qui notissimum oraculum de sorte CROESI, quod est apud HERODOT. I. 47:

Οἶδα δ' ἐγὼ ψαμμοῦ τ' ἀριθμὸν καὶ μέτρα θαλάσσης [12],
Καὶ κωφοῦ συνίημι, καὶ οὐ φωνεῦντος ἀκούω,

hunc in modum, sui temporis Graeculorum illato soloecismo, nobis corrupit, *De Garrul.* 20, p. 512 E: Ὁ γὰρ θεὸς, ᾧ λατρεύει,

καὶ κωφοῦ ξυνίησι καὶ οὐ λαλέοντος [13] ἀκούει.

5.

Cuius modo mentionem feci LUCIANI eiusque aequalium *συγκρητισμοῦ*, quo et veterum fragmentis serioris aetatis vitia inferunt, et vocabulis poeticis et obsoletis ipsorum orationem farciunt, is optime iis locis deprehenditur, quibus invitis Musis ipsi versus pangere sunt conati. Vocabula Homerica, Tragica, *Attica τῇ κοινῇ* adsuuntur, neque vitiorum metricorum et prosodiacorum expertes sunt versus Lucianei. Nec tamen arbitror,

---

12) Transpositis vocabulis claudicanti versui poterit subveniri. Legatur:

Οἶδα δ' ἀριθμὸν ἐγὼ ψαμμοῦ καὶ μέτρα θαλάσσης.

De ipso oraculo non sine fructu poterit conferri BOECKHII *Corpus Inscriptionum* N° 1724.

13) Ipse LUCIANUS in eodem verbo *λαλεῖν*, quod veteribus idem fere erat, atque *φλυαρεῖν* (cf. instar omnium EUPOLIDIS versus: *Λαλεῖν ἄριστος, ἀδυνατώτατος λέγειν*) identidem est lapsus. In *Vit. Auct.* 3, ut uno exemplo defungar, imprudenti excidit: *τὸ μὲν πρῶτον ἡσυχίη μακρὴ καὶ ἀφωνίη καὶ πέντε ὅλων ἐτέων λαλέειν μηδέν.* Voluit *διαλέγεσθαι.* Plura exempla IACOBITZII index ostendet. At SOPHOCLES immerito eiusdem facinoris est accusatus. Qui putabatur cecinisse, quae exstant in *fragm.* 667 (DIND.):

αἰδὼς γὰρ ἐν κακοῖσιν οὐδὲν ὠφελεῖ.
ἡ γὰρ σιωπὴ τῷ λαλοῦντι σύμμαχος.

Nihil certius esse potest, quam ipsam SOPHOCLIS manum nuper revocasse COBETUM emendando:

ἡ γὰρ σιωπὴ τῷγκαλοῦντι σύμμαχος.

a LUCIANO posse profectum esse epigramma, quod in Lucianeis recensetur, 18 (*Anth. Pal.* XI. 274):

Εἰπέ μοι εἰρομένῳ, Κυλλήνιε, πῶς κατέδυνε
Λολλιανοῦ ψυχὴ δῶμα τὸ Φερσεφόνης;

LUCIANUM enim proprium nomen haud dubie docuerat, in vocabulis, qualia sunt Μαρκιανὸς, Ἀδριανὸς, Καλπουρνιανός similibus penultimam esse longam, ideoque nondum me poenitet, in *Ver. Hist.* II. 28 pro Λουκιανός reposuisse:

Λυκῖνος τάδε πάντα φίλος μακάρεσσι θεοῖσιν
εἶδέ τε καὶ πάλιν ἦλθεν ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.

LOLLIĂNOS et LUCIĂNOS illis malim relinquere poetarum filiis, qui huiusce generis penthemimeres dactylicas cecinerunt, quales ex *Anthologia* animi causa aliquot expiscatus in Adversaria mea retuli, κοίτας ἀνεξόμεθα vel τὴν θεὸν ἐκδέδυκας vel ἔχθραν ἐπεσπασάμην, vel qui omnium est speciosissimus, ἔχων θρίδακας. At pulcrum versuum Lucianeorum specimen habes in *Alex.* 50, in quo nescio quid magis mireris, eclecticismum, quo sua singulis poetis vocabula surripiuntur, an audaciam, qua πρὸς τὸ κεχηνὸς τοῦ ῥυθμοῦ leges spernuntur, quas consuetudo sanctas nec temere spernendas tulerat. Non mihi parco, quin totum carmen transcribam:

δίζεαι ὅστις σὴν ἄλοχον μάλα πάγχυ λεληθώς
καλλιγένειαν ὑπὲρ λεχέων σαλαγεῖ κατὰ δῶμα;
δοῦλος Πρωτογένης, τῷ δὴ σύ γε πάντα πέποιθας.
ὤπυιες γὰρ ἐκεῖνον, ὁ δ' αὖθις σὴν παράκοιτιν,
ἀντίδοσιν ταύτην ὕβρεως ἰδίας ἀποτίνων.
ἀλλ' ἐπὶ σοὶ δὴ φάρμακ' ἀπ' αὐτῶν λυγρὰ τέτυκται,
ὡς μήτ' εἰσαΐοις μήτ' εἰσοράοις ἃ ποιοῦσιν.
Εὑρήσεις δὲ κάτω ὑπο σῷ λέχει ἀγχόθι τοίχου
πρὸς κεφαλῆς· καὶ σὴ θεράπαινα σύνοιδε Καλυψώ.

Dixeris se ipsum subsannantem rosisse LUCIANUM, quum in *Lexiphane* 20 scriberet: καὶ ἡμᾶς τοὺς προσομιλοῦντας καταλιπὼν πρὸ χιλίων (leg. ὡς πρὸ χιλίων) ἐτῶν ἡμῖν διαλέγεται διαστρέφων τὴν γλῶτταν καὶ ταυτὶ τὰ ἀλλόκοτα συντιθεὶς καὶ σπουδὴν ποιούμενος ἐπ' αὐτοῖς, ὡς δή τι μέγα ὄν, εἰ ξενίζοι καὶ τὸ καθεστηκὸς νόμισμα τῆς φωνῆς παρακόπτοι. Sed turpius idem peccavit in altero *Alexandri* loco, ἔμμετρα φθεγγόμενος, τὰ μέλλοντα προθεσπίζων, ut est in *Philopseude*. Ex oraculis, quae

plebeculam decepturus panxit ALEXANDER, unum (*Alex.* 24) ita sonat:

Τιέμεναι κέλομαι τὸν ἐμὸν θεράπονθ' ὑποφήτην·
οὐ γάρ μοι κτεάνων μέλεται ἄγαν, ἀλλ' ὑποφήτου.

At producitur, o bone, vocabuli *ἄγαν* syllaba extrema, nisi qui ex *Anthologiae* poetis excusationem vitii metrici velit petere. Fieri potest, ut librarii impegerint, sed vix credo. Ipsum LUCIANUM credo esse culpandum, qui facile vitare potuerat soloecismum scribendo:

οὐ γάρ μοι κτεάνων μέλεται τόσον, ἀλλ' ὑποφήτου.

Neque dialectologiae, ut hoc vocabulo utar, peritiorem fuisse coniicias LUCIANUM, quam rei metricae et prosodicae, siquidem ab eo commissa sunt vitia, quae sat multa conspicua sunt in dialogis aut omnino aut aliquam partem *Ionica* dialecto conscriptis. Quam rem postea accuratius tractaturus, iam in aliquot e *Vitarum Auctione* petitis exemplis observationis veritatem ostendam. *Vit. Auct.* 3: *Ἐν Αἰγύπτῳ παρὰ τοῖς ἐκεῖ σοφοῖσι.* *Leg.* *τοῖσι.* — *Ibid.* 4: *Εἶτ' ἐπὶ τουτέοισιν ἀριθμέειν.* *Leg.* *τουτοῖσι.* — *Ibid.* 6: *Τὰ δ' ἀμφὶ δίαιταν ὁποῖος* (*leg.* *ποῖος*) *εἶ;* ΠΥΘ: *Ψυχήϊον* (*leg.* *ψυχηρόν*) *μὲν οὐδὲ ἓν σιτέομαι, τὰ δ' ἄλλα πλὴν κυάμων.* ΑΓΟ: *Τίνος εἵνεκα* (*leg.* *ἕνεκα*); *ἢ μυσάττῃ τοὺς κυάμους;* ΠΥΘ: *Οὐκ, ἀλλὰ ἱροί εἰσι καὶ θωυμαστὴ αὐτέων* (*leg.* *αὐτῶν*) *ἡ φύσις κτέ.* — *Ibid.* 14: *καὶ οὐδὲν αὐτῶν ὅτι μὴ ἐπικήριον.* Est vox nihili *ἐπικήριον* pro *ἐπίκηρον.* Haec vero horumque similia utrum ab ipso LUCIANO an a librariis sint profecta, haud facile certo quis diiudicabit [14]; itaque antiquissimum erit, indicare vitia nec tamen in ipso textu corrigere. Sed redeo ad LUCIANUM poetam, versus tractaturus emendaturusque, quibus in *Iove Tragoedo*, quem dialogum pulcherrimis salsissimisque annumero, HERMES deos ad concilium convocat (*Iup. Trag.* 6):

μήτε τις οὖν θήλεια θεὸς . . . μήτε τις ἄρσην
μηδ' αὐτῶν ποταμῶν μενέτω νόσφ' Ὠκεανοῖο

---

[14]) Tetigit rem, nec tamen omnino absolvit GUILIELMUS DINDORFIUS in *Commentatione de dialecto* HERODOTI, qua suam HERODOTI editionem (DIDOT) ornavit, pag. XLIV sqq. Cui pro certo videtur stare, quaecumque contra dialectorum normam sunt peccata, librariis neque ipsi LUCIANO esse imputanda.

μηδέ τε νυμφάων, ἀλλ' ἐς Διὸς ἔλθετε πάντες
εἰς ἀγορὴν, ὅσσοι τε κλυτὰς δαίνυσθ' ἑκατόμβας,
ὅσσοι τ' αὖ μέσατοι ἢ ὕστατοι ἢ μάλα πάγχυ
νώνυμνοι βωμοῖσι παρὰ κνίσῃσι κάθησθε.

Parodia, ut recte monuit Solanus, ex variis Homeri locis est concinnata; quos singulos proponam, quo melius iudicare liceat de arte, qua Mercurii κήρυγμα Lucianus composuerit. Cf. *Il.* Θ. 7:

μήτε τις οὖν θήλεια θεὸς τόγε μήτε τις ἄρσην.
πειράτω διακέρσαι ἐμὸν ἔπος.

Il. Υ. 7:

οὔτε τις οὖν ποταμῶν ἀπέην νόσφ' Ὠκεανοῖο
οὔτ' ἄρα νυμφάων.

Il. Υ. 10:

ἐλθόντες δ' ἐς δῶμα Διὸς νεφεληγερέταο.

Posset, quem operae non poeniteret, singulis fere, quibus usus est vocabulis, auctorem Homerum excitare. Sed nil opus est. Claudicare primum versuum Lucianeorum nemo non vidit. Lacunae explendae quae facta sunt pericula, sat fuere infelicia. Scripserunt, Homerum secuti: μήτε τις οὖν θήλεια θεὸς τόγε κτὲ, aut θεὸς καὶ μήτε, alterum altero ineptius. Nemo profecto tam plumbeum Lucianum fuisse serio contendet, qui τόγε, apud Homerum aptissimum, suis ineptissime intulerit. De καὶ μήτε praestat tacere. Duae locum expediendi statui possunt rationes; aut, quod visum est Lehmanno, mancum ipse Lucianus et claudicantem versum dare voluit, ut verum esset, quod de se Hermes erat professus: ἐγὼ δὲ ἥκιστα ποιητικός εἰμι, ὥστε διαφθερῶ τὸ κήρυγμα, ὑπέρμετρα καὶ ἐνδεᾶ ξυνείρων [15], aut periit vocabulum, in Homerici τόγε locum a Luciano suffectum, nec ita facile poterit restitui. Multo facilius alteri versuum poterit subveniri, αὐτῶν in duas partes dirimendo, atque αὖ τῶν scribendo. Omnium vero gravissimus morbus extremum ver-

15) Idem queritur ac de se fatetur Apollo, *Iup. trag.* 30, his verbis: ὅμως δὲ καὶ οὕτω γυμνὸς ἐκείνων καὶ ἄσκευος πειράσομαι προειπεῖν, ὁπότερον (*leg.* ὁποτέρων) τὸ κράτος ἔσται· ἀνέξεσθε δὲ, εἰ μὴ ἔκμετρα λέγοιμι. Ratio editores videtur fugisse, quum pro vulgato ἔμμετρα e codice *Gorlicensi* ἔκμετρα reciperent. Aut retinenda est vulgata lectio, aut deleto μή scribendum ἔκμετρα.

sum invasit. Quid enim, quaeso, est *βωμοῖσι κάθησθε*, quomodo quis potest *βωμοῖσι καθῆσθαι*? Senserat vitium F. GUYETUS, atque coniecerat: *ἐν βωμοῖς παρὰ κνίσσαις*. Quem, ut erat vir sagacissimus, non ut metro, quod REITZIO visum est, sed ut sententiae laboranti opem ferret, ita statuisse arbitror. Sed quum *νωνύμοις*, quod olim legebatur, iam recte formae *νωνύμνοις* locum cesserit, de recipienda GUYETI coniectura non amplius sermo esse potest. Emendatum locum praebebit collata IOVIS querimonia, quam de hominum impietate rerumque divinarum socordia hisce verbis decantat in *Bis Accus.* 2: *Ἦν γάρ τι καὶ μικρὸν ἐπινυστάξωμεν, ἀληθὴς εὐθὺς ὁ Ἐπίκουρος, ἀπρονοήτους ὑμᾶς ἀποφαίνων τῶν ἐπὶ γῆς πραγμάτων, καὶ ὁ κίνδυνος οὐκ εὐκαταφρόνητος, εἰ ταῦτα οἱ ἄνθρωποι πιστεύσουσιν αὐτῷ, ἀλλ' ἀστεφάνωτοι μὲν ἡμῖν οἱ ναοὶ ἔσονται, ἀκνισωτοὶ*[16] *δὲ αἱ ἀγυιαὶ, ἄσπονδοι δὲ οἱ κρατῆρες, ψυχροὶ δὲ οἱ βωμοὶ καὶ ὅλως ἄθυτα καὶ ἀκαλλιέρητα καὶ ὁ λιμὸς πολύς.* Videsne iam in illis versibus:

ὅσσοι τ' αὖ μέσατοι ἢ ὕστατοι ἢ μάλα πάγχυ
νώνυμνοι βωμοῖσι παρὰ κνίσῃσι (*Cod.* O apud LEHMANNUM *κνίσσοισι*) *κάθησθε*

pellucentem veram lectionem? Aut nihil satis certum est et exploratum, aut scripsit LUCIANUS:

νώνυμνοι βωμοῖσι παρ' ἀκνίσοισι κάθησθε[17].

---

16) De forma *ἀκνισωτός*, quam tuetur AESCHYLOque vindicat Grammaticus apud BEKKERUM, *Anecd.* I. p. 368, subdubito an sit germana et Graeca.

17) Permultis locis notum est vitia inde fuisse orta, ut aut vocabula male sint dirempta, aut plura vocabula in unum coaluerint, vel unum in plura sit dissectum. Paucula quaedam huius morbi dabo eademque sanabo exempla: LUCIAN. *Hermotim.* 74: *καὶ τίς ἔτι ἂν ἀπιστήσειε ταῦτα λέγοντι αὐτῷ; ἀκόλουθα γὰρ τῇ ἀρχῇ, περὶ ἧς ἐχρῆν εὐθὺς σκοπεῖν, εἴπερ δεκτέα, καὶ εἰ συγχωρητέα οὕτως ἔχειν.* Legatur *εἰ παραδεκτέα*. — *Alex.* 6: *Πελλαία δὲ ἦν ἐκείνη, πάλαι μὲν εὐδαίμονος χωρίου κατὰ τοὺς τῶν Μακεδόνων βασιλέας, νῦν δέ ταπεινοὺς καὶ ὀλιγίστους οἰκήτορας ἔχοντος.* Scripserat LUCIANUS: *ὀλίγους τούς.* — *Iup. trag.* 34 *Ἀλλ' ὅπερ ἡμῖν δυνατώτατον, εὐχώμεθα ὑπὲρ αὐτοῦ.* — Quid vocabuli *δυνατώτατον*? Mecum revoca *δύνατον μόνον*. GALL. 24: *Παράδοξα γὰρ καὶ οὐ πάντη πιστὰ φής.* Restituendus est elegans Atticismus: *πάνυ τι πιστά.* Cf. annotat. ad *Tim.* 2. — Annectam unum PHOTII locum in *Lexico*, ridiculum in modum corruptum, pag. 408. 24 (*Pors.*): *Πέμπτα: πέντε καὶ Αἰολεῖς καὶ Ἴωνες καὶ Ἀττικοί.* Voluit, opinor, *Πέμπε, τὰ πέντε κτέ.*

'Ακνίσους βωμούς serioribus temporibus *Graecis* haud raros fuisse nec inauditos, probabit ARCHIAE epigramma (*Anth. Pal.* X, 7), quod, quum illustrando LUCIANI loco egregie possit inservire, totum describam:

Τοῦδέ με κυματοπλῆγος ἐπὶ σκοπέλοιο Πρίηπον
ναῦται Θρηϊκίου θέντο πόρου φύλακα.
πολλάκις οἷς ἤϊξα ταχὺς καλέουσιν ἀρωγός,
ξεῖνε, κατὰ πρύμνης ἡδὺν ἄγων Ζέφυρον.
τοὔνεκεν οὔτ' ἄκνισσον (leg. *ἄκνισον*), *ὅπερ θέμις, οὐδ' ἐπιδευῆ*
εἴαρος ἀθρήσεις βωμὸν ἐμὸν στεφάνων.
ἀλλ' αἰεὶ θυόεντα καὶ ἔμπυρον οὐδ' ἑκατόμβη
τόσσον, ὅσον τιμὴ δαίμοσιν ἀνδάνεται.

Alter *Anthologiae* poëta, AUTOMEDON (*Anth. Pal.* XI. 324), APOLLINEM introduxit, ARRIUM *ἀκνίσου βωμοῦ νεώκορον* appellantem.

6.

Quae in proverbium apud nostrates abiit de ovo COLUMBI narratio, ea, quum *Graecos* scriptores versarem, identidem ob animum est obversata cogitanti, quam multa COLUMBI illo artificio neque difficiliora neque hercle obscuriora viros doctos fefellerint, donec ab uno reliquis feliciore commonefacti veritatem ipsa simplicitate fulgentem et conspicuam agnoverint, quam multa haud dubie nos quoque ludificentur, quae simulatque erunt illustrata et demonstrata pudebit ipsos non olim invenisse. E STOBAEI *Floril. Append.* (II. p. 718 *ed. alter.*) irrepserat *Graecus* poëta SOPHILUS; qui in oblivionem, a qua librariorum benignitate erat vindicatus, iussus est remigrare, ex quo MEINEKIUS indicavit, versus eo loco excitatos SOPHOCLIS esse in *Oed. Col.* 806, 807, atque SOPHILUM poëtam merum esse scribarum figmentum. Merito omnes plaudent. Iidem e SOPHOCLIS fragmentis expellant, quod apud DINDORFIUM (*Poët. Scen.* fr. 917) e *Grammatico Coisliniano pag.* 237 est receptum: *Ὄγμος: ἡ κατὰ στίχον ἔφοδος τῶν θεριστῶν καὶ ὄγμοι σταχύων: καὶ Σοφοκλῆς ὀστιβογμεύς φησι καὶ ἐπόγμιος Δημήτηρ, ἔφορος τοῦ θέρους.* Monstrum illud vocabuli in duas partes dissecent *στίβον ὀγμεύει* legendo, et persuasum sibi habeant (cf.

I. C. VAN DER WULP, *Observatt. Crit.* p. 49), SOPHOCLIS locum respici in *Philoctete* 163:

στίβον ὀγμεύει τόνδε πέλας που.

Iidem mecum vitia aliquot tollant e LUCIANO, inde, si quid video, orta, quod locorum, quos imitatus erat scriptor vel laudavit, non recte meminerunt editores. Quae correxisse vix maiori videtur esse posse laudi, ac si qui in, rem amissam, multis quaerentibus, forte fortuna incidit. In LUCIANI *Gallo* 4: τὸ ἴσον ἠσεβηκέναι κυάμους φαγόντα ὡς ἂν εἰ τὴν κεφαλὴν τοῦ πατρὸς βεβρώκεις, viderunt editores ad versum alludi in *Pythagoraeico* quodam carmine obvium, atque servatum a CLEMENTE ALEXANDRINO, *Strom.* l. III. pag. 187. 14 SYLB.:

Ἰσόν τοι κυάμους τρώγειν κεφαλάς τε τοκήων.

Dixeris, qui CLEMENTE ALEXANDRINO tam feliciter utuntur ad LUCIANUM illustrandum, eosdem EURIPIDEM haud dubie memoriter tenere. Erras toto coelo. Si enim vidissent, in *Epist. Saturn.* 35: Καὶ εἴ σοι ταῦτα καταψεύδεσθαι αὐτῶν δοκοῦμεν, τὸν ὑμέτερον παράσιτον ἀναμνήσθητι, τὸν Ἰξίονα, ὃς ἀξιωθεὶς κοινῆς τραπέζης, ἀξίωμα ἴσον ἔχων ὑμῖν τῇ Ἥρᾳ μεθυσθεὶς ἐπεχείρει ὁ γενναῖος, LUCIANUM alludere ad EURIPIDIS *Orest.* v. 9, quin integrum versum excitare:

κοινῆς τραπέζης ἀξίωμ' ἔχων ἴσον,

non potuissent non intelligere, ἀξιωθεὶς illud, quod vocabulorum constructionem impedit et pessumdat, a stupido librario adiectum, atque e textu esse pellendum [18]. Alterum exemplum

---

18) Recte a nonnullis LUCIANI editoribus *Imag.* 12: Οὐκοῦν, ὦ Πολύστρατε, μῦθον ἀντὶ μύθου ἄμειψαι αὐτῷ τῷ μέτρῳ, φασὶν, ἢ καὶ λῷον revocatum est λώϊον, quum scriptor HESIODI auctoritate sit usus, *Opp.* 350:

εὖ δ' ἀποδοῦναι

αὐτῷ τῷ μέτρῳ καὶ λώϊον, αἴ κε δύνηαι.

At debuerant iidem *Pro Imag.* 19: Ἀλλὰ πῶς ἐπῄνεσε ποιητὴς εὐδόκιμος τὸν Γλαῦκον, οὐδὲ Πολυδεύκεος βίαν φήσας ἀνατείνασθαι ἂν αὐτῷ ἐναντίας τὰς χεῖρας οὐδὲ σιδάρεον Ἀλκμήνας τέκος poëtae ἀντείνασθαι restituere, quem SIMONIDEM *Ceum* fuisse sagaciter vidit MEINEKIUS. Turpius est, quod apud PLUTARCHUM, *d. aud. poët.* pag. 21. A commiserunt editores in fragmento PINDARI, quod pertinaciter edere pergunt hunc in modum depravatum:

Τῷ πὰρ δίκαν

γλυκεῖ πικροτάτα μένει τελευτά.

e prosae orationis scriptore petam. Ita Lucianus in *Lexiphane* 14: *Μετὰ δὲ τὸν ποτὸν συννυθλήσομεν οἷα καὶ ἅττα εἰώθαμεν· οὐ γὰρ ἄκαιρον δήπουθεν ἐνοινοφλύειν* (*leg. ἐν οἴνῳ φλύειν*). *Ἐπαινῶ τοῦτο, ἦν δ' ἐγώ, καὶ γὰρ ὅτιπερ ὄφελός ἐσμεν τῆς Ἀττικίσεως ἄκρον*[19]. *Εὖ λέγεις, ἦ δ' ὃς ὁ Καλλικλῆς· τὸ γὰρ ἐρεσχηλεῖν ἀλλήλους συχνάκις λάλης θηγάνη γίγνεται. Ἐγὼ δέ, ἦ δ' ὃς ὁ Εὔδημος — κρύος γάρ ἐστιν — ἥδιον ἂν εὐζωροτέρῳ ὑποπυκνάζοιμι κτέ.* Nolo in dialogo, qualis est *Lexiphanes*, id urgere, hoc unico per totam Graecitatem loco vocabulum *ὑποπυκνάζω* legi, licet in hacce *λέξεων Ἀττικῶν* quasi *συναγωγῇ* Lucianum haud facile arbitrer usum esse vocabulo, quod ipse finxerit nec ab hoc vel illo veterum scriptorum *Atticorum* mutuo sumpserit. Quibuscunque vero per *Atticos* scriptores locis potandi commessandique fit mentio, innumeris fere iis, eorum nullum scio illo suaviorem, quo Socrates suam de bibendo, si qui rite velit potare, sententiam exponit apud Xenophontem, *Conviv.* II. 26. Ibi in aliis ita iocatur: *Οὕτω δὴ καὶ ἡμεῖς, ἢν μὲν ἀθρόον τὸ ποτὸν ἐγχεώμεθα, ταχὺ ἡμῖν καὶ τὰ σώματα καὶ αἱ γνῶμαι σφαλοῦνται, καὶ οὐδ' ἀναπνεῖν, μὴ ὅτι λέγειν τι δυνησόμεθα· ἢν δ' ἡμῖν οἱ παῖδες μικραῖς κύλιξι πυκνὰ ἐπιψεκάζωσιν* (*ἵνα καὶ ἐγὼ ἐν Γοργιείοις ῥήμασιν εἴπω*) *οὕτως οὐ βιαζόμενοι ὑπὸ τοῦ ποτοῦ μεθύειν, ἀλλ' ἀναπειθόμενοι, πρὸς τὸ παιγνιωδέστερον ἀφιξόμεθα.* Mihi quidem exploratum est, Lucianum Xenophontem auctorem secutum in *Lexiphanis* loco scripsisse *ὑποψεκά-*

Verum ipse Pindarus eos docere potuerat, Isthm. VII. v. 47 (Bergk. *ed. alt.*)

τὸ δὲ πὰρ δίκαν
γλυκὺ πικροτάτα μένει τελευτά.

Omnino poëtarum fragmenta, quibus ille Plutarchi libellus suapte natura est refertus, haud exiguam partem vitiis scatet, quae nullo negotio editores tollere potuerant. Quos, ut unum e multis eligam, dormitasse dixeris, qui pag. 21. B. in versu:

Οὐδὲν κακίων πτωχός, εἰ καλῶς φρονοῖ,

φρονεῖ scribendo duplex vitium corrigere neglexerint.

19) Ut re vera dici possint *ἀττικίζειν*, videtur vocabulum *ἄκρος* in fine sententiae esse delendum. Tum demum genuinus Atticismus, qui in locutione *ὅτιπερ ὄφελός ἐστι* cernitur, est instauratus. Vocabulum *ἄκρος* Luciano vindicat Ruhnkenius (in schedis MSS, de quibus vid. *Mnemos.* II. pag. 252) in libello *de Paras.* 42: *Αἰσχίνης μέντοι ὁ Σωκρατικός, ὁ τοὺς μακροὺς καὶ ἀστείους διαλόγους γράψας, ἧκέ ποτε εἰς Σικελίαν.* Pro *μακροὺς* ille legi iubet *ἄκρους*.

ζοιμι, atque hoc argumento fortasse posset uti, qui contenderet, XENOPHONTEM eo loco non *ἐπιψεκάζωσιν* dixisse, sed *ὑποψεκάζωσιν*, cui opinioni suffragatur I. POLLUX VI, 2, 19: *ὑποπίνειν, ὃ καὶ ὑποψεκάζειν λέγουσιν.* VI. 30: *τὰς κύλικας ἐν κύκλῳ περιελαύνειν, πυκνὸν ὑποψεκάζειν.*

Quum a poëtis sponte ad prosae orationis scriptores sim delapsus, finem huicce quaestionum Lucianearum particulae primae imponam restituendo Atticismum[20] locis aliquot, quibus a LUCIANO quaesitus, sed a librariis est pessumdatus. Inclytus in paucis est DEMOSTHENIS in *Philippica tertia* (9. 31 BEKK.) locus, quo conviciis criminibusque, quae magna multaque in PHILIPPUM erat iaculatus, cumulus accedit numerosa haecce peroratio: *ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ Φιλίππου καὶ ὧν ἐκεῖνος πράττει, οὐχ οὕτως ἔχουσιν, οὐ μόνον οὐχ Ἕλληνος ὄντος, οὐδὲ προσήκοντος οὐδὲν τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλ' οὐδὲ βαρβάρου ἐντεῦθεν, ὅθεν καλὸν εἰπεῖν, ἀλλ' ὀλέθρου Μακεδόνος, ὅθεν οὐδ' ἀνδράποδον σπουδαῖον οὐδὲν ἦν πρότερον πρίασθαι.* Inde quicumque indignabundus hominem voluit notare, quo vix alter possit esse nequior, *ὄλεθρον* eum appellat, atque omnium optime LUCIANUM hanc dicendi formulam nosse par est, qui DEMOSTHENIS magniloquentia ignaviam fuisse maiorem demonstraturus, hoc eodem, quem modo produxi, *Philippicorum* loco utitur *De Paras.* 42. Quem identidem est imitatus ac secutus, ut *Dial. Mort.* 9. 4: *Πλὴν ἀλλὰ πολὺ ἐκείνων ἀξιώτερος κληρονομεῖν, εἰ καὶ βάρβαρος ἦν καὶ ὄλεθρος.* — *Alex.* 11: *Καὶ οἱ ὄλεθροι ἐκεῖνοι Παφλαγόνες.* — *De Saltat.* 5: *καὶ ἐπαίνους ἀπρεπεστάτους ἐπιβοῶντα ὀλέθρῳ τινὶ ἀνθρώπῳ.* — *Iup. Trag.* 43: *καίτοι οὐκ ὀλίγων ταλάντων ὁ Σαρδιανὸς ἐκεῖνος ὄλεθρος.* Iam vero haud

---

20) Non possum, quum de Atticismo mentio sit inhibita, a me impetrare, quin ridiculum glossema indicem in libello *Quom. Hist. Conscrib. sit*, quod non dudum a viris doctis cancellis saeptum aut omnino deletum esse magnopere miror. Ridet *cap.* 32 LUCIANUS eos rerum scriptores, qui numero librorum aut opusculorum inscriptionibus gravitatem auctoritatemque affectent: *καὶ γὰρ αὖ καὶ αὗται παγγέλοιοι· τοῦ δεῖνος Παρθικῶν νικῶν τοσάδε· καὶ αὖ Παρθίδος πρῶτον, δεύτερον, ὡς Ἀτθίδος δῆλον ὅτι. Ἄλλος ἀστειότερον παρὰ πολὺ — ἀνέγνων γάρ — Δημητρίου Σαγαλασσέως Παρθονικικά.* Deprehendimus ipsisque auribus tenemus Grammaticum suis doctis videlicet annotationibus (*ὡς Ἀτθίδος δῆλον ὅτι*) exemplaria *Graeca* adulterantem. Quas iure nostro repudiamus et reiicimus.

nimium mihi videor esse audax, si in libello *Quom. Hist. sit Conscr.* 38: *οὐδὲ* Κλέων *αὐτὸν φοβήσει μέγα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ δυνάμενος καὶ κατέχων τὸ βῆμα, ὡς μὴ εἰπεῖν, ὅτι ὀλέθριος καὶ μανικὸς ἄνθρωπος οὗτος ἦν*, solemnem formulam revocavero, *ὄλεθρος καὶ μανικός* legendo, eademque medicina compluribus locis apud LUCIANUM vitium sustulero, quod ab hoc editorum illo, ab illo hoc loco, sed a nullo constanter et ubique correctum est. Tamquam alterum Atticismi obliterati exemplum *Alexandri* locum eo lubentius priori annectam, quo magis ille alio quoque nomine editorum conniventiam demonstrat. Legitur ibi *cap.* 43: *Ἐθέλω δέ σοι καὶ διάλογον διηγήσασθαι τοῦ Γλύκωνος καὶ Σακέρδωτός τινος Τιανοῦ ἀνθρώπου, ὁποίου τινὸς τὴν σύνεσιν εἴσῃ ἀπὸ τῶν ἐρωτημάτων. Ἀνέγνων δὲ αὐτὸν χρυσοῖς γράμμασι γεγραμμένον ἐν Τίῳ ἐν τῇ τοῦ Σακέρδωτος οἰκίᾳ. Εἰπὲ γάρ μοι, ἔφη, ὦ δέσποτα Γλύκων, τίς εἶ; Ἐγώ, ἦ δ' ὅς, Ἀσκληπιος νέος. Ἄλλος παρ' ἐκεῖνον τὸν πρότερον, πῶς λέγεις; Οὐ θέμις, ἀκοῦσαί σε τοῦτό γε.* Hiulca est oratio, nisi *ἢ πῶς λέγεις* cum FRITZSCHIO h. l. legendo elegantem Atticismum, PLATONI imprimis familiarem, revocaveris. SACERDOTEM autem hoc loco non esse appellativum, sed proprium nomen, quum editorum neminem fugerit, quid dicas DINDORFIO potuisse caussae fuisse, cur *Σακέρδωτα* nobis reddiderit *σακέρδωτα*, quid lexicographis, cur LUCIANUM *Graecae* orationi arbitrati sint unam vocem *Latinam* adspersisse?

Scribebam *Lugd. Bat.* mense *Septembri* MDCCCLIII.

BLADVULLING.

In een *Scholion* op ARISTOPH. *Vesp.* 1291 staat het volgende: *ἐξηπάτησεν ἡ χάραξ*: *Παροιμία, ὅταν ὑπὸ τοῦ σωζομένου τὸ σῶζον ἐξαπατηθῇ. ἢ ὅταν ἐξαπατηθῇ τις πιστεύσας. ἔστιν οὖν παροιμία ἀπὸ τῶν καλάμων τῶν προσδεσμουμένων ταῖς ἀμπέλοις, οἳ ἐνίοτε ῥιζοβολήσαντες ὑπεραύξονται τῶν ἀμπέλων.* Het eigelijk woord voor de palen, aan welke de wijnstokken vastgebonden werden, is volgens HESYCHIUS *κάμακες*. Dit woord moet ook hier hersteld, en gevolgelijk gelezen worden: *ἀπὸ τῶν καμάκων.*

E. M.